

Monument de Cal Marçal

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Cal Marçal
Emplaçament Quilòmetres 59 de la carretera C-1411, entre cal Marçal i Puig-reig

Coordenades:

Latitud: 41.9592
Longitud: 1.88146
UTM Est (X): 407305
UTM Nord (Y): 4645851

Classificació

Número de fitxa 08175 - 95
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Element urbà
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Privada
Titular: Associació de Veïns de Cal Marçal

Fitxes associades:

[Traçat del Ferrocarril Manresa-Berga](#)

[Festa Major de Cal Marçal](#)

Autoria de la fitxa Rosa Serra Rotés i Jordi Piñero
Data de registre de la fitxa: dv., 25/02/2011 - 01:00

Descripció

Teler automàtic Ruti amb revòlver suís procedent de la fàbrica de Cal Marçal, col·locat sobre una base de formigó amb l'objectiu de recordar el passat tèxtil de la colònia i la barriada. Es va instal·lar a començaments del 2000.

Història

El teler es la màquina per a fabricar teixits formats per ordit i trama, en la seva forma més elemental, té els òrgans operadors disposats de la manera següent: al darrere té col·locat el plegador d'ordit, del qual es desenrotlla cap amunt l'ordit. Aquest passa pel guiafils i es desvia adoptant una direcció horitzontal. Forma seguidament la creu mitjançant les canyes i a continuació passa a través dels lliços, els quals amb el seu moviment alternatiu vertical, tanquen i obren en tots dos sentits la calada. Més endavant hi ha el batà, animat d'un moviment de vaivé, compost de les taules, per on corre la llançadora, de la pua o pinta de teixir, per entre les palletes de la qual passa l'ordit, i del retauló o passamà, que subjecta la part superior de la pua. La llançadora passa per dintre de la calada, guiada per les taules i la pua, i deixa darrere d'ella un tros de fil de trama anomenat passada. Un cop la llançadora ha passat, el batà avança, mentre canvia la calada, i la pua bat la passada, és a dir, la prem contra la passada anterior, i així resta fet el teixit. Aquest continua horitzontalment cap endavant, passa per sobre del catxapit i es dirigeix cap avall envoltant un corró revestit d'un material aspre que l'arrossega per fricció i finalment s'enrotlla. Els telers Ruti van marcar un moment brillant de la història de l'industria tèxtil de Catalunya en general i de Cal Marçal en particular.

